

A TANTÁRGY ADATLAPJA

BIOETIKA

2025-2026 Egyetemi tanév

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem	
1.2. Kar	Történelem és Filozófia Kar	
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet	
1.4. Szakterület	Filozófia	
1.5. Képzési szint	Alapképzés	
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Filozófia	
1.7. Képzési forma	Nappali	

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Bioetika				A tantárgy kódja		RM0301			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			dr. Ungvári Zrínyi Imre, egy. docens								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Ungvári Zrínyi Imre, egy. docens								
2.4. Tanulmányi év		II	2.5. Félév		3	2.6. Értékelés módja		K	2.7. Tantárgy típusa		KT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					12
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					70
3.8. A félév összóraszám					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Nincsenek	
4.2. Kompetenciabeli	Nincsenek	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	• multimédiás projektorral, vetítővászonnal/képernyővel és táblával felszerelt terem	
---	---	--

5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• multimédiás projektorral, vetítővászonnal/képernyővel és táblával felszerelt terem
--	--

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/kulcs-kompetenciák	• C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási módozatok és gyakorlatok • C2 Általános és ágazati filozófiai gondolatok, témák és problémák rendszerezése és megfogalmazása • C3 Megoldások, konklúziók vagy alternatív probléma-megközelítések erős és gyenge pontjainak a kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) általi beazonosítása • C4 Az emberi cselekedetek, tapasztalatok és létezés okainak, elveinek és értelmének a kimutatása • C5 Filozófiai gondolatok/ismeretek létrehozása és közlése • C6 Személyközi és interkulturális közvetítés a személyközi és interkulturális problémák beazonosítása, elemzése és megoldása révén
Transzverzális kompetenciák	• CT1. Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében • CT2 A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása • CT3 A szakmai továbbképzés szükségletének az önértékelése a személyes autonómia, a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-piaci követelményekhez való alkalmazkodóképesség fejlesztése céljából

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• A kulcsfogalmak problematizálása és operacionalizálása etikai problémák megoldása érdekében
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• Az erkölcsi helyzetek realista megközelítése elméleti és gyakorlati érveléssel keresztül

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
01. Etikai alapfogalmak	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
02. Alkalmazott etika vagy ágazati erkölcsstanok	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
03. A bioetika, ágazatai és megközelítésmódjai	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
04. Albert Schweitzer: Az élet tiszteletének etikája	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	

05. Charles Susanne: Bioetika pluralista megközelítésben	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
06. Az élet fogalma, formái és rendszerszerű összefüggésük	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
07. Az étellel kapcsolatos döntések az élet kezdeti szakaszában	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
08. Az élet gondozásával és terápiájával kapcsolatos döntések	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
09. Az étellel kapcsolatos döntések az élet végső stádiumában	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
10. A genetika és a géntechnológia lehetőségei és kockázatai	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
11. A környezetetika és a természet önértéke	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
12. Etikai kihívások elemzése	Bemutató, problematizáló párbeszéd, esettanulmány, gyakorlatok	
Könyvészet 1. Charles, Susanne (szerk.): <i>Bioetikai olvasókönyv. Multidiszciplináris megközelítés</i>, Dialóg Campus Kiadó, Pécs–Budapest, 1999. 2. Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): <i>Környezet és etika - Szöveggyűjtemény</i>, L'Harmattan, Budapest, 2005. 3. Manson, Neil C. - O'Neill, Onora: <i>Rethinking Informed Consent in Bioethics</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 2007. 4. Scripcaru, Gheorghe –Astărăstoae, Vasile – Aurora Ciucă –Călin Scripcaru: <i>Bioetica, științele vieții și drepturile omului</i>, Polirom, Iași, 1998. 5. Schweitzer, Albert: <i>Az élet tisztelete</i>, Ursus Kiadó, Budapest, 1999. 6. Ungvári-Zrínyi Imre: <i>Alkalmazott etikai alapfogalmak. Bioetika. Gazdaságetika. Köszolgálati etika. Médiaetika</i>, Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007., 9-110.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
01. Ungvári Zrínyi Imre: Etikai alapfogalmak és életvezetési tendenciák, In: U.Z. I.: Ungvári-Zrínyi Imre: <i>Alkalmazott etikai alapfogalmak. Bioetika. Gazdaságetika. Köszolgálati etika. Médiaetika</i> , Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007., 43–72.	Szövegelemzés, megbeszélés	
02. Ungvári Zrínyi Imre: Alkalmazott etika vagy ágazati erkölcsanak? I.m., 73–82.	Szövegelemzés, megbeszélés	
03. Chiarelli, Brunetto: Az etika biológiai és evolucionista alapjai. In Suzanne, Charles (szerk.): <i>Bioetika</i> . Dialóg. Campus Kiadó, Budapest-Pécs 1999. 17– 30.	Szövegelemzés, megbeszélés	

04. Albert Schweitzer: Az élet tiszteletének etikája, Schweitzer, Albert: <i>Az élet tisztelete</i> , Ursus Kiadó, Budapest, 1999.	Szövegelemzés, megbeszélés	
05. Charles Susanne: Bioetika pluralista megközelítésben, In: Charles, Susanne (szerk.): <i>Bioetikai olvasókönyv. Multidiszcplináris megközelítés</i> , Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 1999, 55–68.	Szövegelemzés, megbeszélés	
06. Fritjof Capra: Az élet szövődéke, <i>Modus Vivendi Magazin</i> , 2014. február, 1-8.	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	
07. Szebik, Imre: Bioetikai kérdések az élet kezdete kapcsán. In: <i>Értelmes szívvel</i> . Luther Kiadó, Budapest, 2016, 43-67.	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	
08. A Hippokratészi eskü; Az Európai Parlament és a Tanács 2004. 23 EK irányelve (2004. március 31.) az emberi szövetek és sejtek adományozására; 2003/46. sz. Törvény a betegek jogairól (Románia).	Szövegelemzés, megbeszélés	
09. Henk Ten Have: Érvek az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság legalizálása mellett és ellen, <i>Kharón</i> , 2003/3., 18–37. Kathleen Foley: A Palliatív ellátás múltja és jövője, <i>Kharon</i> , 2006./1-2, 8–19.	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	
10. Sándor Judit: A feminista bioetika szerepe a kortárs biotechnológia területén, <i>Századvég</i> , 2015/76, 87–102. Endreffy Zoltán: Genetika, géntechnológia és etika, <i>Magyar Szemle</i> , 1994/8, 872-881.	Szövegelemzés, megbeszélés és konkrét esetek elemzése	
11. Kovács József: Környezeti etika, <i>Világosság</i> , 2008./ 9–10, 75-107. Abram, David: Merleau-Ponty és a Föld hangja, In: Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): <i>Környezet és etika - Szöveggyűjtemény</i> , L'Harmattan, Budapest, 2005, 328–348.	Szövegelemzés, megbeszélés	
12. Etikai kihívások elemzése	Konkrét esetek elemzése	
Könyvészet 1. Abram, David: Merleau-Ponty és a Föld hangja, In: Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): <i>Környezet és etika - Szöveggyűjtemény</i> , L'Harmattan, Budapest, 2005, 328–348. 2. Chiarelli, Brunetto: Az etika biológiai és evolucionista alapjai. In Suzanne, Charles (szerk.): <i>Bioetika</i> . Dialóg. Campus Kiadó, Budapest-Pécs 1999. 17– 30. 3. Endreffy Zoltán: Genetika, géntechnológia és etika, <i>Magyar Szemle</i> , 1994/8, 872–881. 4. Fritjof Capra: Az élet szövődéke, <i>Modus Vivendi Magazin</i> , 2014. február, 1-8. 5. Henk Ten Have: Érvek az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság legalizálása mellett és ellen, <i>Kharón</i> ,		

2003/3., 18–37.

6. Kathleen Foley: A Palliatív ellátás múltja és jövője, *Kharon*, 2006./1-2, 8–19.

7. Kovács József: Környezeti etika, *Világosság*, 2008./ 9–10, 75-107.

8. Losonczy Ágnes: A beteg ember kiszolgáltatottsága, In: Losonczy Ágnes: *A kiszolgáltatottság anatómiája az egészségügyben*, Magvető Kiadó, Budapest, 1986, 52–110.

9. Rózsa Erzsébet: Autonómia és paternalizmus – az orvos–beteg kapcsolat etikai kérdései a modern medicinában. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2017

10. Rózsa, Erzsébet: Az etika kiiktathatatlansága a modern medicinában - a hagyományos orvosi etikai, a biomedicinális etikai és bioetikai perspektívák metszéspontján Az Eszterházy Károly Egyetem tudományos közleményei (Új sorozat 42. köt.). = *Acta Universitatis de Carolo Eszterházy Nominatae. Sectio Philosophica* = Tanulmányok a filozófiatudományok köréből, 2019, pp. 89-104.

11. Sándor Judit: A feminista bioetika szerepe a kortárs biotechnológia területén, *Századvég*, 2015/76, 87–102.

12. Szebik, Imre: Bioetikai kérdések az élet kezdete kapcsán. In: *Értelmes szívvel*. Luther Kiadó, Budapest, 2016, 43-67.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy szerepel az alábbi hazai és külföldi egyetemek kínálatában:

- The Master of Bioethics, Centre for Biomedical Ethics and Law (CBMER) at KU Leuven, <https://med.kuleuven.be/en/study/programmes/bioethics/overview.html>
- Bioetică medicală, Programe de master organizate (2020-2022) Domeniul Biologie, Facultatea de Biologie din Universitatea din București, <https://www.bio.unibuc.ro/index.php/departamente/botanica-si-microbiologie/104-detalii-mastere-2020-2021>

Harvard Medical School's Master of Bioethics, <https://bioethics.hms.harvard.edu/education/master-bioethics>

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- A hallgató kötelező jelenléte az előadások 70%-án A hallgatónak átmenő jegye (5) kell legyen mind az előadás (kollokvium/ dolgozat), mind pedig a szemináriumi (3 szöveg elemzése) feladatokból ahhoz, hogy átmenő jegyet kapjon a tantárgyból Értékeléskor: -a másolás vagy csalás kísérletére 1-es osztályzat jár - a témák nem, ismeretére 4-es osztályzat jár	írásbeli vizsga	A végső jegy 70%-a
10.5 Szeminárium / Labor	- A hallgató kötelező		A végső jegy 30%-a

	jelenléte a szemináriumok 80%-án - a vitákban való részvétel - három szemináriumi szöveg elemzése - a téma helyes besorolása - a tratalomnak a fogalmi és módszertani keretbe illeszkedő előadása		a
--	---	--	---

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- a.) A hallgatónak átfogó szemlélete van az etika alapproblémáiról
b.) A hallgató képes szakkifejezésekkel megmagyarázni az etika problémáinak összefüggését egy sajátmaga által választott probléma példáján.
c.) A hallgató képes koherens módon bemutatni legalább három szöveget, ami a tantárgy témaköréhez tartozik

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
							

Kitöltés időpontja:
2025.09.15.

Előadás felelőse:
Dr. Ungvári Zrínyi Imre, egy. docens

Szeminárium felelőse:
Dr. Ungvári Zrínyi Imre, egy. docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.09.20.

Tanszékvezető:
Dr. Nagy Róbert, egy. docens

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.